

آنتونین آرتو افسونگر و مرموزا. ترجمه شیدا صفوت

۹۷ لحن ریشخند آمیز مصاحبه گر با آنتونین آرتو طی یک برنامه رادیویی به سال ۱۹۴۸ راهمه به خاطر دارند: «برای اتمام قضایا و به خاطر خدا اعلام می دارم که شما هذیان می گوید آقای آرتو، شما دیوانه اید.»

تشخیصی که مدرسه روانشناختی در مورد آرتو بیان می دارد مربوط به دوره ۹ ساله ایی است که وی رسماً ملزم به سکوت شده بود. دکتر گاستون رئیس آسایشگاه روده^۲ که آرتو به مدت سه سال در آن بستری بود، برای توصیف هذیان های بیمار خود دچار تردید است: پارانوئیک، پارانوئید، پارافرنیک؟

می توان چنین بیان کرد: پارانوئیدی یک نابغه. هذیان گویی های روشن و درخشان که در هیچ یک از دسته بندی های روانشناختی نمی گنجد و به دور از تمام ریشه یابی های قاضی پل شربر^۳ که توسط دو دانشجوی ساعی وی یعنی فروید و ولفسون^۴ در کلینیک روانکاوی هذیان ها مورد بررسی قرار گرفته بود.

آرتو معتقد است که بدون شک مورد اذیت و آزار قرار گرفته. همه چیز از مکزیکی آغاز شد درست از زمان مسافرت ماجراجویانه او به تاراهاوما در سال ۱۹۳۶. همانجاست که تا آخر عمر از آن به عنوان

موضوع: شیطانی

محلی که مسحور شده باد می کنند. افسونگران، جادوگران، قبایل شیاطین شهوتران که هر کس از اسرارشان آگاهی یابد زاشکنجه می کنند.

اینها کسانی هستند که آرتو از این به بعد به مبارزه با آنها می پردازد، آرتو در سال ۱۹۴۷ برای آندره برتون می نویسد: «البته جادوئی در کار است. آئین های مذهبی بسیار و فبیح

مشکل از سحر و جادوهای دوروایی بر ضد اخلاقیات اجرا می شود و تمام مردم نیز در آن شرکت دارند».

ادبیات برای آرتو چیست؟ «وسپنه ایی برای دفع اجنه»! «چطور می توان شیاطین را دور کرد؟ با خوردن نان فتیو ترکی شده (مانند اوایل انقلاب در آنجا)، با اجرای سرودهای مذهبی و وردخوانی و دمپیدن به اطراف، انداختن آب دهان، انجام حرکات برگرفته از طب سوزنی یا فو و کردن سوزن های کوچک در اندام مختلف، طرح کشیدن، تمرینات روزانه نویسندگی، نوشتن یا کشیدن نقاشی و این یک جادوی واقعی است. آنچه مؤثر است نوشتن یک تناثر جدید روی کاغذ است. نوشتن تناثر «شعوات» در بیکر حروف کاملاً رنده، کلمات بی نشان که در آنها روح دمیده نشده است».

اولین درس آرتو: پلر، توپا و هر دو جزء جدایی ناپذیرند. در زمان سورنالیست ها در سالهای ۱۹۲۰ تا گروهی که های سیاسی سالهای ۱۹۶۰ و بعد از آن نام آرتو همچون پرچمدار مبارزین علیه استوافت و عوامل آن در همه جا به چشم می خورد. آرتو علیه نوعی مرده خواری یعنی استثمارگری رایج در کنیساها، پلیس، سربازخانه ها، زندان ها، بیمارستان ها، دانشکده ها، آزمایشگاه ها و آسایشگاه ها به مبارزه پرداخت.

وی همچنین این ماتئین گفته بی نام که همانا طبقات اجتماعی است و

مدعیانش یعنی نجیب‌زادگان اشرافی آلوده به هرزگی و بغض و کینه را مورد سرزنش قرار می‌دهد. شکنجه‌گرهای اهریمنی آرتو و دشمنان مبارزه علیه اشرافیت، دست به دست هم داده و اکثرشان (غافل از پارانوئای اصلی موجود در خود) برای اعلام مخالفت یا از سوی فرصت‌طلبی آشفتگی‌های دردناک، آرتو را کاملاً با پارانوئای مرتبط می‌سازند.

۹۹

اما برخلاف آن، در روانشناختی بالینی چنین به نظر می‌رسد که آنتونن آرتو برای ما وجود پارانوئای نهفته در اعماق تمام اهداف شورشی را تجزیه و تحلیل می‌کند و همچنین خمیرمایه هیجانانگیز، فتنه‌ها، تهدیدها و وحشت از آینده را موشکافانه بررسی می‌کند.

درس بعدی: پارانوئای قابلیت‌دربرگیری همه چیز را دارد و هیجانانگیز یک عصر و زمان را شامل می‌شود؛ صدای آن را نمی‌شنوید و در این عصر تک قطبی ندا سر می‌دهد و تمام «طرفداران جهان آزاد» را فرامی‌خواند. ♦ ♦

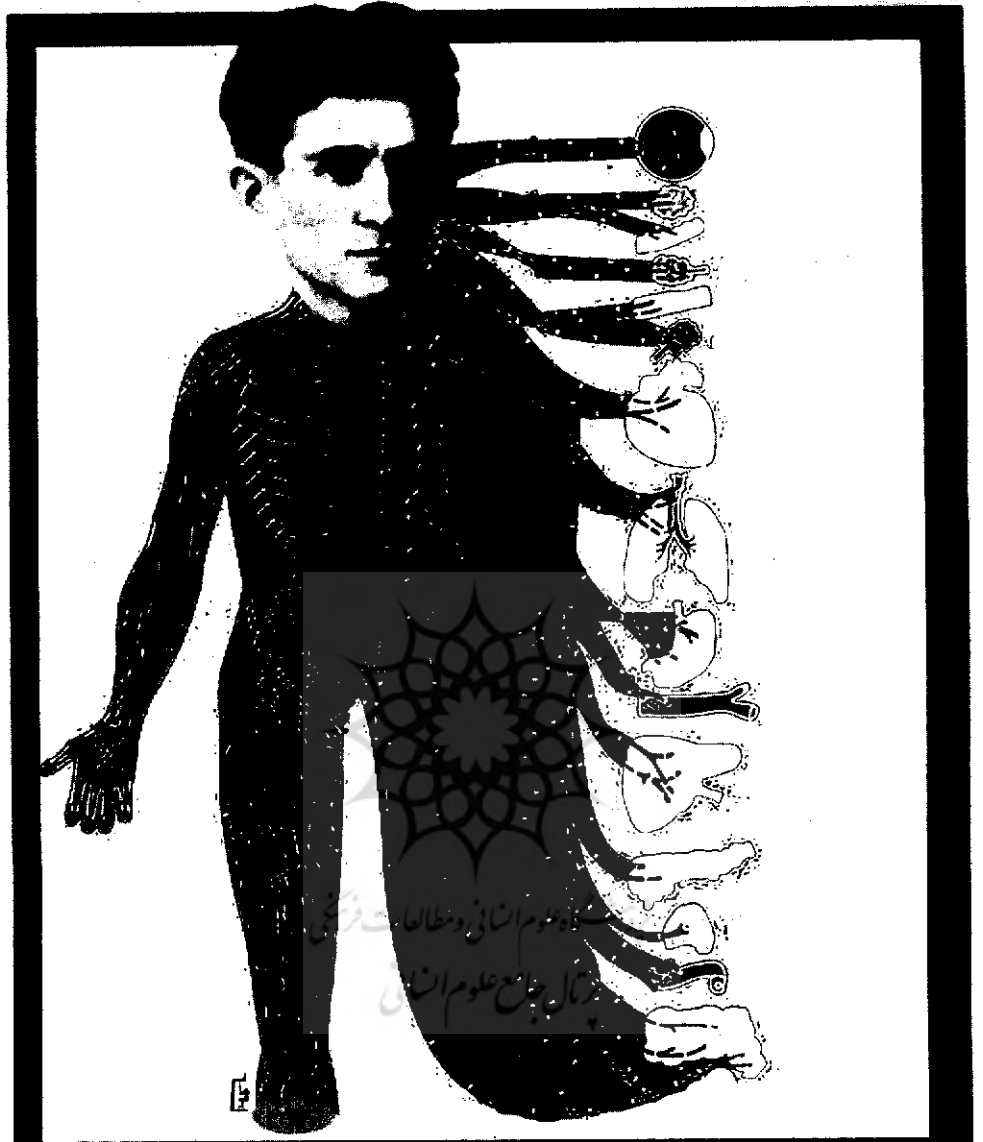
* اولین گروسمن، استاد ادبیات معاصر فرانسه در دانشگاه پاریس .

1. Antonin Artaud , Initiés et Envoyés, Evelyne Grossman.

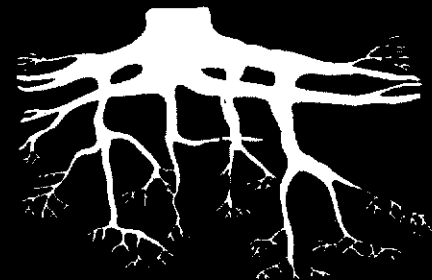
2. Rodez

3. Paul Schreber

4. Wolfson

سازمان علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پژاکل منابع علوم انسانی

FRANZ
KAFKA